

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Kateřinou Peroutkovou ve věci

žalobce: **X. X. X. X.**, narozený dne X
hlášen k pobytu X
zastoupený advokátem Mgr. Pavlem Štanglem
sídlem Vinohradská 22, 120 00 – Praha 2

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra ČR, Odbor azylové a migrační politiky**
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 8. 2022 č.j. OAM-543/VL-10-K01-PD1-R2-2006

takto:

- I. Rozhodnutí Ministerstva vnitra ČR, Odboru azylové a migrační politiky ze dne 2. 8. 2022 č.j. OAM-543/VL-10-K01-PD1-R2-2006 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náhradu nákladů řízení ve výši 3 400 Kč do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám právního zástupce žalobce.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného ze dne 2. 8. 2022 č.j. OAM-543/VL-10-K01-PD1-R2-2006 (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým bylo o jeho žádosti o prodloužení doplňkové ochrany podané dne 25.

Shodu s prvopisem potvrzuje X. X.

2. 2019 rozhodnuto tak, že podle § 53a odst. 4 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“) se doplňková ochrana neprodlužuje.

II. Obsah žaloby

2. Žalobce nejprve obecně poukázal na to, že žalovaný porušil ust. § 2 odst. 1 a 4, § 3, § 50 odst. 3 a 4 a § 68 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) a dále též § 14a zákona o azylu.
3. Dále uvedl, že o mezinárodní ochranu v ČR požádal v roce 2006, řízení trvalo nikoli jeho zaviněním 12 let, žalovaný rozhodnutím ze dne 9. 5. 2018 žalobci udělil doplňkovou ochranu z důvodu dle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, neboť vycestováním žalobce by došlo k porušení jako práva na ochranu soukromého a rodinného života a též práv nezletilé dcery žalobce. Rozhodnutím žalovaného ze dne 8. 9. 2020 žalobci nebyla prodloužena doplňková ochrana, toto rozhodnutí bylo zrušeno rozsudkem Krajského soudu v Hradci Králové č.j. 28 Az 12/2020-40 ze dne 27. 1. 2022.
4. Žalovaný se dostatečně nezabýval tím, zda již pominuly důvody, pro které byl žalobce v předchozím řízení zastupován opatrovníci, žalovaný svůj závěr o stabilizaci zdravotního stavu žalobce opřel pouze o výpovědi paní M., která navíc ani neuváděla, že by žalobce již byl v pořádku, naopak jí sdělené informace indikovaly trvající psychické onemocnění žalobce. Žalovaný jiným způsobem zdravotní stav žalobce nezkoumal, neobstaral si žádné lékařské zprávy, neprovedl se žalobcem pohovor, nevyžádal si lékařský posudek, přitom podle § 56 správního řádu měl k posouzení zdravotního stavu žalobce ustanovit znalce, žalovaný není odborně způsobilý k učinění závěru, že psychický stav žalobce je stabilizovaný. Neobstojí tak závěr žalovaného o tom, že zastoupení opatrovníkem již není zapotřebí. Navrhl, aby soud ustanovil znalce z oboru psychiatrie k posouzení zdravotního stavu žalobce.
5. Namítal, že žalovaný se zcela nedostatečně a nepřezkoumatelně zabýval okolnostmi soukromého a rodinného života žalobce, byť právě z těchto důvodů mu byla doplňková ochrana udělena, v této části je odůvodnění velmi strohé. Žalovaný v navazujícím řízení při zjišťování změn v životě žalobce vycházel pouze z informací od paní T. M. a od jejího otce RNDr. J. M., po pobytové kontrole 23. 5. 2022 přitom paní M. uvedla, že žalobce na adrese skutečně bydlí, ale často jezdí za prací, o svou dceru se stará, např. s ní byl doma v době její nemoci. Dále vycházel pouze ze svědecké výpovědi paní M., neprovedl řádně zjišťovací činnost, žalobce samotného žalovaný naposledy vyslechl dne 19. 6. 2020, v nynějším řízení jej vůbec nevyslechl.
6. Pokud jde o vztah žalobce k jeho dceři, žalovaný vůbec nereflektoval, že paní M. při svědecké výpovědi uvedla, že dcera má žalobce ráda a on má rád svou dceru, nereflektoval ani tvrzení paní M. z května 2022, dle kterého se žalobce o svou dceru stará, pečuje o ni, když je nemocná. Žalovaný jednoduše uzavřel, že dcera žalobce je již školního věku a není na svém otci zcela závislá, přitom ve smyslu čl. 3 Úmluvy o právech dítěte není rozhodné, jak je dítě staré, předním hlediskem je nejlepší zájem dítěte. Zároveň se žalovaný vůbec nezabýval tím, že ke zhoršení vztahu mezi paní M. a žalobcem evidentně došlo v důsledku jeho psychického stavu, a nijak nezohlednil, že by se situace mezi žalobcem a paní M. mohla též změnit.

7. Popíral, že by při svém výsledku dne 19. 6. 2020 uvedl, že by se v případě návratu do vlasti již do ČR nevrátil, a to bez ohledu na svoji dceru, nic takového žalobce neuváděl, žalobce vypovídal právě opačně, v současném řízení pak žalobce již vyslechnut nebyl. Žalovaný přitom možná vycházel ze svědecké výpovědi paní M. ze dne 5. 6. 2020, tvrzení však zcela vytrhl z kontextu, sám žalobce nic podobného neuváděl.
8. Žalovaný nesprávně vykládal pojem rodinného života ve smyslu čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, č. 209/1992 Sb. (dále jen „Úmluva“), ohledně pojmu společné domácnosti vycházel z právní úpravy již zrušeného občanského zákoníku z roku 1964 a ze zcela irelevantního rozhodnutí Nejvyššího soudu č.j. 21 Cdo 683/2006, které se týká dědického práva.
9. Žalovaný se nezabýval ani dopady rozhodnutí na vztah žalobce a jeho syna, se kterým se žalobce dle svých možností stýká a kterému přispívá.
10. Uvedl, že v průběhu řízení o mezinárodní ochraně v roce 2006 trpěl X, v řízení o prodloužení doplňkové ochrany měl být posuzován aktuální zdravotní stav žalobce, to však žalovaný neučinil, zdravotní stav žalobce nijak nezkoumal a nevyžádal si lékařský posudek, vycházel pouze z tvrzení paní M., že má problémy v mezilidských vztazích, a z dva roky starého sdělení žalobce, že se cítí unavený. Závěr žalovaného ohledně zdravotního stavu žalobce je tak nepřezkoumatelný. Navrhoval ustanovení znalce z oboru psychiatrie k posouzení aktuálního zdravotního stavu žalobce. Odkázal na neuspokojivý stav psychiatrické péče v D. r. K., k tomu připojil odkazy na článek z Magazínu Borgen a zprávu EASO z roku 2020. Žalovaný ohledně dostupnosti lékařské péče v oblasti duševního zdraví pouze odkázal na své předchozí rozhodnutí o udělení doplňkové ochrany ze dne 9. 5. 2018, kde však shromáždil podklady pouze z let 2010-2018, v aktuálním řízení žalobce nové podklady neshromáždil, žalobce však s ohledem na shora uvedené zprávy považuje závěry žalovaného za nesprávné. V daném řízení je žalovaný povinen posuzovat i případné nové důvody pro udělení doplňkové ochrany, odůvodnění žalovaného ohledně neudělení doplňkové ochrany ze zdravotních důvodů je nedostatečné, vychází pouze z ničím nepodložených domněnek o stabilizaci zdravotního stavu žalobce.
11. Ohradil se proti závěru žalovaného, že žalobce pouze zneužívá doplňkovou ochranu k legalizaci svého pobytu v ČR, o trvalý pobyt žalobce žádal, avšak nebyl mu udělen, jelikož z důvodu neracionální právní úpravy nebyl schopen prokázat délku pobytu na území ČR, i když zde žije již 16 let, odkázal na rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 19. 7. 2022 č.j. 19 Az 18/2021-49, je zcela irelevantní, zda má žalobce možnost zajistit si pobytové oprávnění jiným způsobem. Je též nutné přihlížet k individuálním okolnostem každého případu, žalobce v jeho jednání omezuje jeho psychický stav, je zcela apatický, není schopen svou pobytovou situaci řešit. Dočasnost doplňkové ochrany je vázána na existenci důvodů, pro které byla udělena, nikoli na vznik možnosti obstatat si jiné pobytové oprávnění.
12. Navrhl, aby napadené rozhodnutí bylo zrušeno a věc byla žalovanému vrácena k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

13. Žalovaný s žalobou nesouhlasil, domníval se, že napadené rozhodnutí je plně v souladu s názorem Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 27. 1. 2022 č.j. 28 Az 12/2020-40, který zrušil rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 9. 2020 pro nepřezkoumatelnost. Veškeré podklady, ze kterých nyní správní orgán vycházel, jsou uvedeny na stranách 7-8 napadeného

rozhodnutí a jsou součástí správního spisu. V případě žalobce došlo k významným změnám, které prodloužení doplňkové ochrany vylučují, jde o rozpad vztahu žalobce s jeho bývalou družkou a matkou jeho dítěte, v jejich případě není naplněn požadavek realizace soukromého a rodinného života, což vyplývá z výpovědi bývalé družky žalobce. Pokud se žalobce rozhodne podílet na výchově své dcery, může svůj pobyt realizovat pomocí zákona o pobytu cizinců. Žalovaný se zabýval i případnými novými důvody pro prodloužení doplňkové ochrany, a to na straně 10 rozhodnutí, kde hodnotil situaci v zemi původu a zdravotní stav žalobce. Navrhl zamítnutí žaloby.

IV. Obsah správního spisu

14. Ze správního spisu soud zjistil, že usnesením ze dne 19. 3. 2018 č.j. OAM-543/VL-10-ROP-2006 ustanovil žalovaný žalobci opatrovníka pro potřeby řízení o udělení mezinárodní ochrany, a to jeho družku paní T. M. Uvedl, že v průběhu řízení mu bylo doručeno několik lékařských zpráv, podle kterých má žalobce v anamnéze poruchu X, chronický X s X střední až velké závažnosti a akutní X poruchu s X. Zjistil, že žalobce lékaře nenavštěvuje nikterak pravidelně, nebere pravidelně léky mu předepsané s odkazem na únavnost a spavost, dochází u něj k opakovaným atakám nemoci. S ohledem na to dospěl k závěru, že je třeba pro řízení ustanovit opatrovníka, který bude hájit práva žalobce.
15. Rozhodnutím žalovaného ze dne 9. 5. 2018 č.j. OAM-543/VL-10-K01-R3-2006 byla žalobci udělena doplňková ochrana podle § 14a zákona o azylu na dobu 12 měsíců ode dne nabytí právní moci rozhodnutí. Žalovaný zde shledal, že případné vycestování žalobce představuje rozpor s mezinárodními závazky ČR ve smyslu § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, konkrétně práva na ochranu soukromého a rodinného života ve smyslu čl. 8 Úmluvy, dotčena by byla i práva jeho nezletilé dcery (čl. 9 Úmluvy o právech dítěte). Vyšel z toho, že družka žalobce a jeho dcera jsou občankami ČR, sdílí se žalobcem společnou domácnost, mají trvalý pobyt na společné adrese, žalobce se svou dvouletou dcerou sdílí svůj každodenní čas, podílí se na péči o ní, dcera svého otce miluje a on jí má velmi rád, do budoucna chtějí žít jako rodina. Je tak naplněn požadavek skutečné realizace rodinného a soukromého života, jmenování spolu skutečně žijí, jsou na sobě citově i existenčně vázáni, jde o skutečné blízké osobní vazby, nejde o účelové soužití. Z důvodu aktuální situace v zemi původu žalobce je nemožné, aby jejich rodinný život byl realizován v této zemi, a to s ohledem na možnou nebezpečnost pro velmi malé dítě. Případné odloučení rodiny by pak bylo hrubým zásahem do jejich rodinného života. V tomto řízení byl žalobce zastoupen opatrovníci.
16. Žalobce dne 25. 2. 2019 požádal o prodloužení doplňkové ochrany, kde mimo jiné uvedl, že jeho situace se nijak nezměnila, žije ve společné domácnosti se svou družkou a nezletilou dcerou, nemohou realizovat svůj rodinný život v zemi původu žalobce.
17. Dne 5. 6. 2020 žalobce při pohovoru uvedl, že jsou nadále dány důvody pro jeho zastoupení opatrovníkem. Z tohoto důvodu byl pohovor odložen na náhradní termín dne 19. 6. 2020. Dne 5. 6. 2020 poskytla svědeckou výpověď družka žalobce paní T. M.
18. Usnesením ze dne 15. 6. 2020 č.j. OAM-543/VL-10-PD1-ROP-2006 žalovaný ustanovil žalobci opatrovníka pro potřeby řízení o prodloužení doplňkové ochrany, a to paní T. M., vyšel ze shodných tvrzení žalobce a jeho družky o špatném psychickém stavu žalobce.
19. Dne 19. 6. 2020 byl se žalobcem proveden pohovor za přítomnosti opatrovnice.

20. Rozhodnutím žalovaného ze dne 8. 9. 2020 č.j. OAM-543/VL-10-PD1-2006 žalobci doplňková ochrana prodloužena nebyla, žalovaný shledal, že v rodinné situaci žalobce se sice v zásadě nic nezměnilo, avšak žalobce si může svůj pobyt v ČR upravit pomocí zákona o pobytu cizinců, splňuje k tomu všechny podmínky.
21. Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 27. 1. 2022, č. j. 28 Az 12/2020-40 rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 9. 2020 zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Soud zde poukázal na důvody, pro které byla žalobci udělena doplňková ochrana, a na odůvodnění žalovaného, dle kterého nedošlo v rodinném životě žalobce v podstatě k žádným změnám, závěr žalovaného o tom, že důvody udělení doplňkové ochrany již pominuly, je tak v rozporu se správním spisem, resp. v něm nemá oporu, zároveň je částečně nepřezkoumatelný, neboť sám žalovaný výslovně uvedl, že v rodinném životě žalobce ke změnám nedošlo. Soud uzavřel, že pokud nadále trvá původní důvod udělení doplňkové ochrany tj. nadále je splněn požadavek realizace rodinného a soukromého života, a žalovaný neuvedl, že by tomu mělo být jinak, a nenastaly-li důvody podle § 17a zákona o azylu, pak žalovaný řádně a přezkoumatelně neodůvodnil, proč žádost o prodloužení doplňkové ochrany zamítl. Změnou, která by byla natolik významná, že by odůvodnila zamítnutí žádosti o prodloužení doplňkové ochrany, nemůže být zcela obecná argumentace žalovaného, že žalobci byl již poskytnout dostatečně velký časový prostor k tomu, aby svůj další pobyt na území ČR realizoval za pomoci institutů zákona o pobytu cizinců. K otázce povolení trvalého pobytu v případě žalobce se krajský soud nemohl blíže vyjádřit, neboť to nebylo předmětem řízení a neměl k tomu k dispozici ani příslušné podklady týkající se řízení o žádosti žalobce o povolení k trvalému pobytu. Shrnuje, že v projednávaném případě plyne z důkazů provedených v průběhu správního řízení, z něhož žalobou napadené rozhodnutí vzešlo, že důvody, pro které byla žalobci doplňková ochrana udělena, nepominuly, neboť rodinná situace žalobce se nijak nezměnila. Pro závěr žalovaného o neprodloužení doplňkové ochrany není v tomto ohledu významná skutečnost, zda v zemi původu žalobce došlo ke změnám (pozitivním) od doby vydání předešlého rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany, neboť bezpečnostní a politická situace v jeho vlasti důvodem pro udělení doplňkové ochrany rozhodnutím ze dne 9. 5. 2018 nebyla. Pouze je tak odůvodněn závěr, že ani nyní (tak jako v předchozím rozhodnutí ze dne 9. 5. 2018) nenastal důvod pro udělení doplňkové ochrany z důvodu bezpečnostní a politické situace v zemi původu žalobce.
22. Součástí spisu jsou dále zrušení souhlasu s ubytováním žalobce paní T. M. ze dne 20. 6. 2022, sdělení Krajského ředitelství policie královéhradeckého kraje ze dne 23. 5. 2022 o šetření (pobytové kontrole) v místě pobytu žalobce, protokol o svědecké výpovědi paní T. M. ze dne 8. 7. 2022, zrušení souhlasu s ubytováním žalobce paní T. M. ze dne 10. 7. 2022 a pana RNDr. J. M. ze dne 10. 7. 2022, rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 8. 2020 č.j. OAM-225-25/TP-2020, kterým byla zamítnuta žádost žalobce o vydání povolení k trvalému pobytu, a dále tři zprávy týkající se situace v K. d. r.
23. Dle napadeného rozhodnutí ze dne 2. 8. 2022 již žalobce nebyl v řízení zastoupený opatrovníkem, žalovaný to nepovažoval za nutné, důvody již pominuly. Shledal, že v rodinném životě žalobce došlo k významným změnám, doplňkové ochrany již není zapotřebí, jiné důvody pro prodloužení doplňkové ochrany neshledal. Blíže se soud bude obsahem napadeného rozhodnutí zabývat v souvislosti s vypořádáním žalobních námitek.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

24. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů ve smyslu ustanovení § 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s.ř.s.“), přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu ke dni vydání tohoto rozsudku, a to vzhledem k účinnosti článku 46 odst. 3 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2013/32/EU ze dne 26. 6. 2013 o společných řízeních pro přiznávání a odnímání statusu mezinárodní ochrany, a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.
25. Soud ve věci rozhodl bez jednání, protože postupoval dle ustanovení § 76 odst. 1 písm. b) a c) s.ř.s., neboť skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, je v rozporu se spisy popř. v nich nemá oporu a vyžaduje zásadní doplnění, a došlo k podstatnému porušení ustanovení o řízení před správním orgánem.
26. Podle ust. § 32 odst. 2 písm. b) správního řádu *správní orgán ustanoví opatrovníka osobám zvláště těžce zdravotně postiženým, s nimiž se nelze dorozumět ani prostřednictvím tlumočníka nebo prostředníka podle § 16 odst. 5.*
27. Podle ust. § 32 odst. 8 *funkce opatrovníka zaniká, jakmile zastoupený začal být zastupován zákonným zástupcem nebo nabyl procesní způsobilosti anebo pominuly důvody, pro něž byl opatrovník ustanoven. Tuto skutečnost správní orgán poznamená do spisu, jakmile se o ní dozví; v pochybnosti rozhodne usnesením, které se oznamuje pouze opatrovníkovi a opatrovanci nebo jeho zákonnému zástupci.*
28. Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 22. 2. 2021 č.j. 3 As 5/2019-33 k institutu opatrovnictví ve správním řízení uvedl, že: „...jeho účelem je skutečná ochrana procesních práv těch účastníků, kteří se z vyjmenovaných důvodů nemohou ve správním řízení hájit sami nebo prostřednictvím svých zákonných zástupců, anebo kteří jsou neznámí či nepřítomní, nebo se jim nepodařilo doručit oznámení o zahájení řízení z moci úřední v řízení s více účastníky (srov. nálezy Ústavního soudu ze dne 7. 8. 2008, sp. zn. II. ÚS 1090/2007).“ A dále: „Nejvyšší správní soud tedy uzavírá, že jak jazykový, tak i teleologický výklad vede k závěru, že k zániku funkce opatrovníka ve správním řízení dochází bez dalšího v okamžiku, kdy účastníka začne zastupovat zákonný zástupce, nebo kdy účastník nabyde procesní způsobilost, anebo pominou důvody, pro které byl opatrovník ustanoven. Poznámka správního orgánu o této skutečnosti má pouze deklaratorní charakter, a proto okamžik, kdy ji správní orgán učiní do spisu, nemá na zánik funkce opatrovníka ani na okruh osob, jimž má správní orgán doručovat, žádný vliv.“
29. Z uvedeného plyne, že k zániku funkce opatrovníka dojde bez dalšího v okamžiku, kdy je naplněna některá z podmínek ust. § 32 odst. 8 věta první správního řádu, není k tomu zapotřebí žádného formálního úkonu správního orgánu. To však nezabavuje správní orgán povinnosti pečlivě vyhodnotit, zda v konkrétním případě skutečně pominuly důvody, pro které byl opatrovník ustanoven. V daném případě žalovaný této povinnosti nedostál.
30. V původním řízení žalovaný ustanovil žalobci opatrovníka dvakrát, a to usnesením ze dne 19. 3. 2018 a ze dne 15. 6. 2020. V prvním případě žalovaný primárně vycházel ze dvou lékařských zpráv z oboru psychiatrie ze dne 18. 4. 2017 a ze dne 15. 3. 2018 a z výpovědi paní T. M. a žalobce, opatrovníka ustanovil z důvodu psychických potíží žalobce, tyto měl prokázané i z obsahu správního spisu. Ve druhém případě žalovaný odkázal na první rozhodnutí, ohledně trvání důvodů pro ustanovení opatrovníka vyšel z výpovědi paní T. M., která potvrdila trvání psychických potíží a nutnost jeho dalšího zastoupení opatrovníkem, a z výpovědi žalobce, který rovněž považoval za nutné být dále zastupován opatrovníkem.

31. V současném řízení si však žalovaný při hodnocení toho, zda jsou nadále splněny důvody pro ustanovení opatrovníka, žádné lékařské zprávy neopatřil resp. z žádných takových zpráv nevycházel, přičemž již v tom lze spatřovat pochybení, neboť původně takové zprávy byly hlavním podkladem pro jeho rozhodnutí o ustanovení opatrovníka. Žalovaný k této otázce ani nevyslechl žalobce a nezjistil jeho stanovisko, byť v obou shora uvedených případech takové vyjádření vždy bylo podkladem pro rozhodnutí žalovaného. Žalovaný vycházel pouze ze svědecké výpovědi paní M. ze dne 8. 7. 2022, kdy však opomenul uvést některá podstatná tvrzení sdělená paní M., tedy zejména, že spolu se žalobcem nekomunikují, žalobce se celé dny ničím nezabývá, kouká na počítač nebo do mobilu, o aktuálním zdravotním stavu žalobce paní M. nemá tušení, pouze minulý týden jí sdělil, že byl u doktora M. v Kostelci kvůli X a X, více nevěděla, sdělila své domněnky, že se žalobce patrně nikde neléčí a pokud svědkyně ví, léky nebere, záchvaty vzteku stále má, ale ne tak časté, jako dříve, na jaře napadl bezdůvodně přítele květinářky.
32. Z těchto tvrzení tak vyplývá zejména to, že paní M. nemá k aktuálnímu zdravotnímu stavu žalobce dostatečné informace, dále je z nich patrné, že problémy žalobce určitým způsobem přetrvávají. Závěr žalovaného o tom, že došlo ke stabilizaci psychického stavu žalobce, je tak v rozporu se spisem a zároveň v něm nemá dostatečnou oporu z důvodu nedostatečných podkladů (chybějící lékařské zprávy a vyjádření žalobce). Dále není zřejmé, z čeho žalovaný čerpal informaci, že po dobu více než pěti let u žalobce nedošlo k X stavu, který by vyžadoval jeho hospitalizaci; paní M. se žalovaný na takové okolnosti přímo nedotazoval, ve spise nejsou obsaženy ani jiné podklady, kde by byla taková informace uvedena, takový závěr je tak nepřezkoumatelný.
33. Na základě toho je třeba shrnout, že skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, je zčásti v rozporu se spisem, zčásti v něm nemá oporu, a zároveň vyžaduje zásadní doplnění, ve smyslu § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s. Tím, že v předchozím řízení byl žalobce zastoupen opatrovníkem, přičemž v současném řízení nebyly shromážděny dostatečné podklady k posouzení toho, zda důvody pro ustanovení opatrovníka stále trvají, a žalobce již opatrovníkem zastoupen nebyl, došlo k podstatnému porušení ustanovení pro řízení před správním orgánem, které mělo za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé (§ 76 odst. 1 písm. c) s.ř.s.).
34. Soud však nesdílí náhled žalobce, dle které bylo nutné, aby žalovaný ustanovil ke zkoumání zdravotního stavu žalobce znalce. Žalovaný měl v první řadě shromáždit lékařské zprávy a vyjádření žalobce a na základě těchto podkladů vyhodnotit, zda důvody pro ustanovení opatrovníka stále trvají, teprve kdyby takové podklady vykazovaly zásadní rozpory či nejasnosti, které by nebylo možné jinak odstranit, bylo by namístě zvážit ustanovení znalce. Stejně tak ani soud v daném řízení znalce k posouzení zdravotního stavu žalobce neustanovil, neboť by to bylo nadbytečné, bylo primární úlohou žalovaného, aby ohledně zdravotního stavu žalobce nejprve shromáždil dostatečné výše uvedené podklady, to bude jeho povinností v dalším navazujícím řízení.
35. K námitce, dle které se žalovaný zcela nedostatečně a nepřezkoumatelně zabýval okolnostmi soukromého a rodinného života žalobce, uvádí soud následující.
36. Podle ust. § 53a odst. 4 věty čtvrté zákona o azylu *ministerstvo prodlouží dobu, po kterou je udělena doplňková ochrana, v případě, že osobě požívající doplňkové ochrany i nadále brozí vážná újma (§ 14a) a nenastanou-li důvody pro její odejmutí (§ 17a).*

37. Podle ust. § 17a odst. 1 písm. a) zákona o azylu *doplňková ochrana se odejme, pokud okolnosti, které vedly k udělení doplňkové ochrany, zanikly nebo se změnily do té míry, že již doplňková ochrana není zapotřebí.* Podle ust. § 17a odst. 2 zákona o azylu *při posuzování důvodů uvedených v odstavci 1 ministerstvo přihlédne k tomu, zda změna okolností je tak významná a trvalé povahy, že osobě požívající doplňkové ochrany již nehrozí nebezpečí, že utrpí vážnou újmu. Dále se přihlédne k tomu, zda osoba požívající doplňkové ochrany uvede závažné okolnosti podložené předchozí vážnou újmou odůvodňující odmítnutí ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo, je-li osobou bez státního občanství, státu svého posledního trvalého bydliště.*
38. Soud považuje za podstatné připomenout, co je předmětem řízení o prodloužení doplňkové ochrany. NSS v rozsudku ze dne 23. 7. 2009 č.j. 1 Azs 34/2009-55 k této problematice uvedl: „...smyslem § 53a zákona o azylu je umožnit správnímu orgánu opakovaně ověřovat naplnění, resp. trvání podmínek doplňkové ochrany, pro něž byla dle § 14a zákona o azylu žadateli o prodloužení doplňkové ochrany udělena, především vzhledem k možným změnám v zemi původu žadatele. Správní orgán je oprávněn vydat negativní rozhodnutí o uvedené žádosti pouze při nenaplnění podmínek stanovených v § 14a citovaného zákona.“ Z toho vyplývá, že základem řízení o prodloužení doplňkové ochrany je posouzení, zda se významně a dlouhodobě změnily okolnosti, pro které byla žadateli udělena doplňková ochrana. Správní orgán nese důkazní břemeno v otázce, zda nadále trvá původní důvod udělení doplňkové ochrany nebo zda naopak změna je natolik významná a trvalé povahy, že cizinci nehrozí reálné nebezpečí vážné újmy a odůvodňuje to zamítnutí žádosti o prodloužení doplňkové ochrany (k tomu viz rozsudek NSS ze dne 24. 7. 2013 č.j. 6 Azs 15/2013-35).
39. Žalobci byla doplňková ochrana udělena z důvodu ochrany jeho soukromého a rodinného života, žalovaný přitom vycházel z výpovědi žalobce i jeho družky. V současném řízení v návaznosti na zrušující rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové se žalovaný znovu zabýval aktuálními rodinnými poměry žalobce, přitom však nově provedl pouze výsledky paní T. M. a z něj v rozhodnutí vycházel, se žalobcem pohovor neprovedl a nepokusil se tak zjistit jeho stanovisko, žalobce ani nebyl k žádnému pohovoru předvolán, žalovaný vycházel pouze z jeho výpovědi učiněné dne 19. 6. 2020, tedy před více než dvěma lety. K tomu přistupuje též výše uvedené pochybení, kdy nebylo řádně postaveno najisto, zda má být v řízení žalobce dále zastoupen opatrovníkem. V důsledku toho byla porušena též povinnost žalovaného zjistit skutkový stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti dle § 3 správního řádu.
40. Je též třeba přisvědčit žalobci, že žalovaný při výkladu pojmu soukromého a rodinného života nesprávně odkazoval na pojem společná domácnost, jak byl definován v zákoně č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, jehož účinnost byla ukončena k 31. 12. 2013, přičemž od 1. 1. 2014 byl nahrazen zákonem č. 89/2012 Sb. K výkladu pojmu soukromého a rodinného života přitom soud odkazuje na judikaturu, dle které k porušení čl. 8 Úmluvy může dojít zejména v případech, ve kterých jde o natolik dlouhodobý a intenzivní vztah – nejčastěji dlouholeté manželství či dokonce rodiny s dětmi –, že by nepřiměřeným zásahem do tohoto rodinného či soukromého života byla již nutnost pouhého opuštění ČR; při stanovení rozsahu povinností státu podle čl. 8 Úmluvy je vždy třeba zvážit okolnosti konkrétního případu a posoudit, zda se výjimečně nejedná o případ, ve kterém by nepřiměřeným zásahem do rodinného či soukromého života byla právě již nutnost pouhého vycestování z ČR (srov. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 21. 2. 2019, č. j. 5 Azs

235/2018-32, ze dne 9. 1. 2020 č.j. 5 Azs 199/2019-27, ze dne 25. 1. 2013, č. j. 5 Azs 7/2012-28, č. 2836/2013 Sb. NSS a tam citovaná judikatura).

41. Ani toto pochybení však nic nemění na tom, že žalovaný se z hlediska skutkového zabýval podstatou věci, tedy tím, zda trvá partnerský vztah žalobce s jeho družkou a jejich společné soužití (když jedním z důvodů udělení doplňkové ochrany byla skutečnost, že žalobce s jeho družkou a zároveň matkou jejich nezletilé dcery spolu skutečně žijí, jsou na sobě citově i existenčně vázáni, jde o skutečné blízké osobní vazby). V této souvislosti žalovaný z výpovědi paní M. ze dne 8. 7. 2022 zjistil, že došlo k rozpadu jejich vztahu, žijí sice spolu stále v jednom bytě, avšak již na sebe nejsou existenčně a citově vázáni, své potřeby financují odděleně, přičemž družka žalobce požádala též o zrušení jeho hlášeného pobytu v daném bytě, nepřeje si již, aby se žalobce na této adrese zdržoval. V tomto směru tedy je možné souhlasit se žalovaným, že se jedná o významnou změnu v poměrech žalobce, kdy jeho vztah s bývalou družkou již nelze považovat za natolik intenzivní, že by nepřiměřeným zásahem do rodinného a soukromého života byla právě již nutnost pouhého vycestování z ČR. Nicméně, v této souvislosti žalovaný vycházel pouze z výpovědi družky žalobkyně, samotného žalobce k těmto skutečnostem vůbec nevyslechl, skutkový stav tak nelze považovat za zjištěný v dostatečném rozsahu.
42. Dalším zásadním důvodem, pro který byla žalobci udělena doplňková ochrana, byl vztah k jeho nezletilé dceři, o kterou každodenně pečoval a bydlel s ní ve společné domácnosti. Žalovaný i zde vycházel pouze z výpovědi družky žalobkyně, samotného žalobce k těmto skutečnostem vůbec nevyslechl, skutkový stav tak nelze považovat za zjištěný v dostatečném rozsahu. Dále, na základě výpovědi paní M. ze dne 8. 7. 2022 dospěl žalovaný k závěru, že žalobce k výchově a výživě své nezletilé dcery nepřispívá osobně ani finančně, veškerá péče o nezletilou připadá na její matku. Takto zjištěný skutkový stav je však v rozporu s výpovědí paní M., která dne 8. 7. 2022 sice uvedla, že se žalobce žádným způsobem nepodílí na výchově své dcery, avšak dále připustila, že se o dceru svým způsobem zajímá, zeptá se jí, jaké to bylo ve školce, na jaře, když byla často nemocná, s ní zůstával doma a paní M. chodila do práce. Uvedla též, že spolu chodí někdy nakoupit, kupuje jí např. bonbony nebo hračky, dcera ho má ráda, otec jí má také rád, i když city moc nevyjadřuje. Skutková zjištění žalovaného o tom, že žalobce se na výchově své dcery nijak nepodílí, je tak v rozporu se spisem, žalovaný zde navíc ani nijak nezohlednil, že žalobce v posuzované době stále žil s dcerou ve společné domácnosti, nezabýval se jejich vzájemnou citovou vazbou. Rovněž není zřejmé, z čeho žalovaný dovodil, že nezletilá dcera ve věku 6 let již není právě z důvodu svého věku na svém otci zcela závislá, s takovým závěrem nelze souhlasit, dítě ve věku 6 let je zcela jistě ještě plně závislé na péči svých rodičů, popř. jiných pečujících osob, takový argument by bylo možné použít např. u 17letého dítěte, v posuzované věci je však nepřipadný. Z hlediska čl. 9 Úmluvy o právech dítěte je pak podstatná zejména vzájemná vztahová vazba mezi rodičem a dítětem, kterou se však žalovaný nezabýval. Rovněž lze souhlasit se žalobcem, že při pohovoru dne 19. 6. 2020 neuváděl, že by se v případě vycestování do vlasti již do ČR nevrátil, a to bez ohledu na svoji dceru, nic takového žalobce nevyprávěl.
43. Žalovaný rovněž pochybil, pokud se nijak nevyjádřil ke vztahu žalobce a jeho syna. Žalobce svého syna žijícího na území ČR zmínil ve své žádosti o prodloužení doplňkové ochrany, při pohovoru dne 19. 6. 2020 se žalovaný na vztah žalobce a jeho syna dotazoval, žalobce k tomu uvedl, že synovi občas přispívá finančně, je s ním v kontaktu e-mailem.

Žalovaný se však s těmito skutečnostmi v dalším odůvodnění napadeného rozhodnutí z hlediska možných důvodů pro prodloužení doplňkové ochrany již nijak nevypořádal.

44. K námitkám ohledně posouzení zdravotního stavu soud uvádí, že závěry žalovaného na straně 11 v posledním odstavci napadeného rozhodnutí jsou nepřezkoumatelné. Žalovaný zde odkazuje na své „předešlé rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany“ a závěry v něm uvedené, avšak i kdyby soud akceptoval, že se má jednat o rozhodnutí ze dne 9. 5. 2018 č.j. OAM-543/VL-10-K01-R3-2006, pak je třeba uvést, že toto rozhodnutí v části týkající se posouzení podmínek pro udělení doplňkové ochrany žádné pasáže týkající se posouzení zdravotního stavu žalobce neobsahuje. Není tak zřejmé, jaké závěry má žalovaný na mysli. Dále zde žalovaný zcela opomenul, že žalobce byl osobou s významnými psychickými problémy (kvůli kterým mu byl v předchozím řízení ustanoven i opatrovník), akcentoval pouze, že žalobce je svéprávnou osobou, která je schopna se o sebe postarat, z vyjádření družky žalobce pak zcela selektivně a neúplně zmínil, že jde hlavně o problémy v mezilidských vztazích a zvýšenou únavnost a že žalobce se nijak neléčí a léky nebere. To však neodpovídá výpovědi paní M. dne 8. 7. 2022, jak soud uvedl v bodě 31 výše. Skutkový stav, který vzal žalovaný za základ napadeného rozhodnutí, tak vyžaduje zásadní doplnění. Závěr o tom, že žalobce nebyl od doby udělení doplňkové ochrany hospitalizován, je nepřezkoumatelný, není zřejmé, z čeho jej žalovaný čerpal, paní M. ani žalobce se na tuto skutečnost nedotazoval.
45. S ohledem na uvedenou nepřezkoumatelnost a nedostatky ve zjišťování skutkového stavu soud považoval za předčasné, aby se blíže vyjadřoval k další žalobní argumentaci týkající se udělení doplňkové ochrany z důvodu zdravotního stavu, neboť žalovaný musí nejdříve svá zjištění a úvahy patřičným způsobem doplnit. Z tohoto důvodu by bylo nadbytečné, aby soud sám k posouzení zdravotního stavu žalobce ustanovoval znalce. Soud v této souvislosti již jen odkazuje na judikaturu týkající se možnosti udělení doplňkové ochrany ze zdravotních důvodů, zejména na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 7. 2020 č.j. 10 Azs 437/2019-83, ve kterém tento soud popsal příslušnou judikaturu Evropského soudu pro lidská práva, včetně rozhodnutí ze dne 13. 12. 2016 ve věci Paposhvili proti Belgii, stížnost č. 41738/10.
46. Jak je již uvedeno výše, základem řízení o prodloužení doplňkové ochrany je posouzení, zda se významně a dlouhodobě změnily okolnosti, pro které byla žadateli udělena doplňková ochrana. V daném případě byla doplňková ochrana udělena z důvodu ochrany soukromého a rodinného života, žalovaný by tedy musel prokázat, že v soukromém a rodinném životě žalobce došlo k takovým významným změnám, že již doplňkové ochrany není zapotřebí. Neobstojí tak argumentace žalovaného, který jako jeden z důvodů neprodloužení doplňkové ochrany uvedl skutečnost, že žalobce si pobytové oprávnění v České republice může obstarat podle zákona o pobytu cizinců. K tomu soud odkazuje na rozsudek zdejšího ze dne 18. 7. 2022 č.j. 19 Az 18/2021-49: *„Jako důvod neprodloužení doplňkové ochrany přitom neobstojí tvrzení žalovaného, že žalobci poskytl dostatečný prostor k tomu, aby požádal o povolení k pobytu podle zákona o pobytu cizinců, což je argument, jemuž žalovaný věnoval nejvíc prostoru v napadeném rozhodnutí. Žalobce správně uvedl ve své žalobě, že tato skutečnost není relevantní při posouzení otázky, zda pominuly důvody, pro které mu byla udělena doplňková ochrana. Důvodem neprodloužení doplňkové ochrany nemůže být ani tvrzení žalovaného, že žalobci bezprostředně nehrozí nucené opuštění České republiky. V případě neprodloužení doplňkové ochrany je cizinec povinen vycestovat z území České republiky. Žalovaný nemůže v této souvislosti vycházet z domněnky, že žalobci*

bude jistě uděleno nějaké jiné pobytové oprávnění, když toto není řádným způsobem podloženo.“ Ostatně, ve správním spise je obsaženo rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 8. 2020, kterým byla zamítnuta žádost žalobce o udělení trvalého pobytu podle § 87h zákona o pobytu cizinců.

47. Ze všech výše uvedených důvodů soud na základě ustanovení § 76 odst. 1 písm. b) a c) s.ř.s. napadené rozhodnutí zrušil a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení.
48. V dalším řízení bude žalovaný v souladu s výše uvedeným povinen shromáždit dostatečné podklady a vyhodnotit, zda je nezbytné, aby byl žalobce nadále v řízení zastoupen opatrovníkem, v kladném případě mu takového opatrovníka pro další řízení ustanoví. Žalovaný se bude dále zabývat otázkou, zda se okolnosti soukromého a rodinného života žalobce změnily takovým způsobem, že již doplňkové ochrany není zapotřebí, v této souvislosti žalovaný zjistí též stanovisko žalobce, zaměří se zejména na vztah žalobce k jeho nezletilé dceři, vypořádá se též se vztahem žalobce a jeho syna, žalovaný též přezkoumatelným způsobem a s ohledem na individuální okolnosti odůvodní, zda je zdravotní stav žalobce důvodem pro prodloužení doplňkové ochrany, v této souvislosti vyjde zejména z judikatury týkající se rozhodnutí ve věci Paposhvili.
49. Vzhledem k výše uvedeným zásadním vadám, pro které soud musel napadené rozhodnutí zrušit, soud v řízení neprováděl dokazování materiály označenými v žalobě, které se mají týkat situace v zemi původu, neboť jejich vyhodnocení a případné zařazení mezi podklady pro rozhodnutí bude v dalším řízení na žalovaném.
50. Podle ustanovení § 78 odst. 5 s.ř.s. je žalovaný vysloveným právním názorem Městského soudu v Praze vázán.
51. O nákladech řízení soud rozhodl dle ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., neboť žalobce byl ve věci samé úspěšný, proto mu přísluší právo na náhradu účelně vynaložených nákladů řízení proti neúspěšnému žalovanému. Náklady vynaložené žalobcem v daném řízení představují náhradu nákladů právního zastoupení spočívající v odměně za 1 úkon právní služby po 3 100 Kč (§ 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a) vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, tj. převzetí zastoupení) a náhradu hotových výdajů ve výši 300 Kč za jeden úkon (§ 13 odst. 4 téže vyhlášky). Celková výše nákladů řízení tedy činí částku 3 400 Kč.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Případně-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližší následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 29. května 2023

Mgr. Kateřina Peroutková v. r.
samosoudkyně